

Sikkerhedsdatablad

Udarbejdet: 01-06-2015

SDS version: 1.5

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Pr-nr.: 2251584

Handelsnavn: Sprinklervæske -21°C

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalede anvendelser: Sprinklervæske.

Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn og adresse:

Dankemi A/S

Jernet 35

DK-6000 Kolding

tlf: +45 75 50 39 11

fax: +45 75 50 41 94

www.dankemi.dk

Kontaktperson og mail:

Kent Ravn Staub, dankemi@dankemi.dk

Sikkerhedsdatabladet er udarbejdet og valideret af:

mediator.as, Centervej 2, 6000 Kolding. Konsulent: KN

1.3. Nødtelefon

Giftlinien: +45 82 12 12 12

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

Produktet skal ikke klassificeres efter forordningen 1272/2008 for klassificering og mærkning. Produktet er testet efter UN L.2 (ASTM D 4206), og er ikke i stand til at nære en brand trods det lave flammepunkt.

2.2. Mærkningselementer

-

Signalord:

-

2.3. Andre farer

Produktet indeholder organisk opløsningsmiddel. Gentagen eksponering af organiske opløsningsmidler kan give skader på nervesystemet og indre organer som fx lever, nyrer.

Anden mærkning:

Deklaration i henhold til EU Forordning nr. 648/2004:

Parfume.

MAL-kode (1993): 1-1.

VOC

-

Andet

Produktet indeholder lavtkogende væsker. Anvendes der åndedrætsværn skal dette være luftforsynet.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1./3.2. Stoffer / Blandinger

Indholdsstof	Index-nr.	CAS/EF-nr.	CLP-klassificering	w/w %	Note
Ethanol	603-002-00-5	64-17-5/ 200-578-6	Flam. Liq. 2; H225	15-24	1

¹ = Stoffet er et organisk opløsningsmiddel

Ordlyd af faresætninger – se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding:	Søg frisk luft. Søg læge ved vedvarende ubehag. Hold den tilskadekomne under opsyn.
Indtagelse:	Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Søg læge ved ubehag.
Hud:	Fjern straks forurenede tøj. Vask huden med vand og sæbe. Søg læge ved vedvarende ubehag.
Øjne:	Skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) i mindst 5 min. Spil øjet godt op. Fjern eventuelle kontaktlinser. Søg læge ved fortsat irritation.
Forbrænding:	Ikke relevant, da produktet ikke er brandfarligt.
Øvrige oplysninger:	Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Produktet indeholder organisk opløsningsmiddel. Gentagen eksponering af organiske opløsningsmidler kan give skader på nervesystemet og indre organer som fx lever, nyrer.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Vandtåge (aldrig vandstråle – spreder branden), skum, pulver eller kulsyre.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Undgå indånding af røggasser. Ved brand dannes giftige gasser: Carbonoxider.

Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare.

Brandfolk bør anvende egnet beskyttelsesudstyr. Lukkede beholdere, der udsættes for ild, afkøles med vand. Lad ikke vand fra brandslukning løbe ud i kloaker og vandløb.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Brug trykluftmaske ved kraftig røgdudvikling.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Undgå at indånde dampe fra spildt stof. Brug personlige værnemidler – se punkt 8.

Fjern antændelseskilder, Begræns spredning. Sørg for god udluftning.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Undgå udledning til kloak – se punkt 12. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Opsamles og håndteres som kemikalieaffald. Opsamles med granulat eller andet ikke brandbart materiale.

Efterskyl grundigt med vand. Videre håndtering af spild – se punkt 13.

6.4. Henvielse til andre punkter

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Se under punkt 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler. Rygning og brug af åben ild forbudt.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn, og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o. lign. Skal opbevares på et tørt, køligt og ventileret sted.

Produktet indeholder mindre end 24% ethanol i vandig opløsning, og er derfor undtaget fra bekendtgørelsen om tekniske forskrifter for brandfarlige væsker, jf. 1.2.3.

Oplag, som udelukkende består af dette produkt, er derfor ikke reguleret i forhold til ovenstående bekendtgørelse. Ved udelukkende forstås, at der i forbindelse med ovennævnte oplag ikke må oplagres andet i samme brandsektion, herunder også oplag omfattet af Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter. De begrænsninger der normalt vil være til et brandfarligt produkt i forhold til antal oplagsenheder er ligeledes sat ud af kraft i ovenstående tilfælde.

For oplag, som ikke udelukkende består af dette produkt, gælder følgende:

Brandfareklasse og oplag

Brandfareklasse II-2, ($21 \leq FP \leq 55$, blandbar med vand), En oplagsenhed = 5 liter.

Der må højst opbevares 25 enheder uden brandmyndighedernes godkendelse.

7.3. Særlige anvendelser

Se anvendelse pkt. 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler**8.1. Kontrolparametre**

Grænseværdier ifølge bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer:

Indholdsstof	Grænseværdi	Anmærkning
Ethanol	1000 ppm - 1900 mg/m ³	-

DNEL/PNEC-værdier:

DNEL (Ethanol): 343 mg/kg - Exposure: Dermal - Duration: Long term - Remarks: Workers

DNEL (Ethanol): 950 mg/m³ - Exposure: Inhalation - Duration: Long term - Remarks: Workers

DNEL (Ethanol): 950 mg/m³ - Exposure: Inhalation - Duration: Short term - Remarks: General population

DNEL (Ethanol): 206 mg/kg - Exposure: Dermal - Duration: Long term - Remarks: General population

DNEL (Ethanol): 114 mg/m³ - Exposure: Inhalation - Duration: Long term - Remarks: General population

DNEL (Ethanol): 87 mg/kg - Exposure: Oral - Duration: Long term - Remarks: General population

DNEL (Ethanol): 1900 mg/m³ - Exposure: Inhalation - Duration: Short term - Remarks: Workers

PNEC (Ethanol): 0,96 mg/L - Exposure: Water - Duration: Single - Remarks: Fresh water

PNEC (Ethanol): 0,79 mg/L - Exposure: Water - Duration: Single - Remarks: Marine water

PNEC (Ethanol): 0,63 mg/kg - Exposure: Soil - Duration: Single

8.2. Eksponeringskontrol

For yderligere information se vedlagte eksponeringsscenarier.

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:

Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde. Brug værnemidler som angivet nedenfor ved arbejde med produktet.

Personlige værnemidler:

Indånding:	Produktet indeholder lavtkogende væsker. Anvendes der åndedrætsværn skal dette være luftforsynet.
Hænder:	Anbefalet Nitrilgummi. Gennembrudstid: > 480 min. (Klasse 6).
Øjne:	Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm.
Hud og krop:	Ikke påkrævet.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Sørg for, at der ved arbejde med produktet forefindes opdæmningsmateriale i umiddelbar nærhed. Brug om mulig spildbakker under arbejdet.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber**9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber**

Udseende:	Flydende
Farve:	Farveløs
Lugt:	Alkohol-lugt
pH:	-
Smeltepunkt/Frysepunkt (°C):	-21
Begyndelseskogepunkt(°C):	-
Dekomponeringstemperatur (°C):	-
Flammepunkt (°C):	>35 (Men produktet kan ikke opretholde en selvstændig forbrænding)
Fordampningshastighed:	-
Antændelighed (fast stof, luftart):	-
Øvre/nedre antændelses-eller eksplosionsgrænser (vol-%):	-
Damptryk (mbar, 25 °C):	-
Dampmassefylde (luft=1):	-
Relativ massefylde (g/cm ³):	1,01
Opløselighed i vand:	Opløselig
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand, Log K _{ow} :	-
Selvantændelsestemperatur (°C):	-
Dekompeneringstemperatur (°C):	-
Viskositet:	-
Eksplorative egenskaber:	-
Oxiderende egenskaber:	-

9.2. Andre oplysninger

Opløselig i fedt:	-
Overfladespænding (mN/m, 25 °C):	-

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet**10.1. Reaktivitet**

Produktet afgiver dampe, som kan danne eksplosive blandinger med luft.

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Reagerer under varmeudvikling med oxidationsmidler (f.eks. salpetersyre).

10.4. Forhold, der skal undgås

Dampe fra produktet kan danne eksplosive blandinger med luft.

10.5. Materialer, der skal undgås

Stærke syrer, stærke baser, stærke oxidationsmidler og stærke reduktionsmidler

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Ved ophedning til meget høje temperaturer (spaltning) afgives meget giftige gasser (primært carbonoxider).

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger**11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger**

Substans	Eksponeringsvej	Art	Test	Resultat
Ethanol	Oral	Rat	LD50	10470 mg/kg
Ethanol	Dermal	Rabbit	LD lo	>20000 mL/kg
Ethanol	Inhalation	Rat	LC50	124,7 mg/L air/4 h

Symptomer:

Indånding: Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse.

Hudkontakt: Kan virke irriterende på huden.

Øjne: Kan fremkalde irritation af øjet.

Indtagelse: Indtagelse kan give ubehag.

Langtidsvirkninger:

Langvarig eller gentagen påvirkning ved hudkontakt eller indånding af dampe kan give skader på centralnervesystemet.

PUNKT 12: Miljøoplysninger**12.1. Toksicitet**

Substans	Testens varighed	Art	Test	Resultat
Ethanol	48 h	Algae	EC50	>29900 µg/L
Ethanol	48 h	Daphnia	EC50	5012 mg/L
Ethanol	96 h	Fish	LC50	15,3 g/L

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet	Test	Resultat
Ethanol	Ja	Ingen data tilgængelige	Ingen data tilgængelige

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Substans	Potentiel bioakkumulerbar	LogPow	BCF
Ethanol	Nej	-0,31	Ingen data tilgængelige

12.4. Mobilitet i jord

Ingen data.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Ingen data.

12.6. Andre negative virkninger

-

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse**13.1. Metoder til affaldsbehandling**

Produktet skal betragtes som farligt affald. Benyt den kommunale indsamlings- og afhentningsordning.

Kemikalieaffaldsgruppe	EAK- kode	Affaldstype
C	14 06 03	Andre opløsningsmidler og opløsningsmiddelblandinger

Særlig mærkning:

-

Forurenet emballage:

Emballager, med restindhold af produktet, bortskaffes efter samme betingelser som produktet.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Ikke farligt gods i henhold til ADR og IMDG, idet det er en vandig opløsning med højst 24 vol% alkohol. Produktet falder dermed under SP 144 for UN 1170.

14.1 -14.4.

-

14.5. Miljøfarer

-

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

-

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering**15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø**

Krav om arbejdspladsvurdering, da produktet indeholder ≥ 1 % af et stof, som er optaget på Grænseværdilistens bilag 3.4.

Anvendelsesbegrænsninger:

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse. (jf. dog Arbejdstilsynets Bek. om unges arbejde).

Krav om særlig uddannelse:

-

Anden mærkning:

Deklaration i henhold til EU Forordning nr. 648/2004:

Parfume.

MAL-Kode (1993): 1-1.

Pr-nr.: 2251584.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Ingen.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Andre oplysninger:

Kilder:

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser).

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde.

Bekendtgørelse nr. 1049 af 27. oktober 2005 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering.

Bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af stoffer og blandinger.

Bekendtgørelse nr. 849 af 24. juni 2014 af lov om kemikalier.

Bekendtgørelse nr. 559 af 04/07/2002 om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø.

Bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald.

EU forordning nr. 1907/2006 (REACH).

EU forordning nr. 1272/2008 (CLP), med senere tilpasninger.

EU forordning nr. 276/2010.

ECHA – Det europæiske kemikalieagentur.

Analyserapport Saybolt; Rapportnummer: 10201/00025291.2/L/13. Rapport dato 2013-11-18.

Den fulde ordlyd af H-sætninger omtalt i afsnit 3:

H225 - Meget brandfarlig væske og damp.

Andet

Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i afsnit 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:

Generel CLP opdatering.

Dette sikkerhedsdatablad erstatter version:

1.4 (23-07-2014).

Eksponeringsscenariets korte titel 1: Sprinklervæske -21 °C**1. Sprinklervæske -21 °C (forbruger anvendelse)****Slutanvendelsessektor/Hovedbrugergrupper**

SU21: Forbrugermæssige anvendelser: Private husholdninger (= den almindelige offentlighed = forbrugerne).

Produktkategori

PC4: Frostbeskyttelses- og afisningsprodukter.

Miljøudledningskategorier

ERC9b: Udbredt udendørs anvendelse af stoffer i lukkede systemer.

2. Bidragende scenarie: Anvendelsesbetingelser og risikohåndteringsforanstaltninger

Bidragende scenarie der kontrollerer arbejderens eksponering af: PC4

Produkt karakteristika	
Koncentration af stof i blanding/artikel	Dækker stofandele i produktet op til 24 %
Fysisk form (ved brugstidspunktet)	Flydende
Damptryk	>10 kPa
Frekvens og varighed af brugen	
Brugsfrekvens	1 time/dag
Andre driftsforhold der påvirker medarbejderens påvirkning	
Udendørs/Indendørs	Udendørs brug
Tekniske betingelser og forholdsregler for at kontrollere spredningen fra kilden mod medarbejderen	
Hold afstand til kilden ved påfyldning for at mindske eksponering mest muligt. Dækker daglig eksponering op til 1 time.	
Forhold og foranstaltninger relateret til personlig beskyttelse, hygiejne og sundhedsevaluering	
Brug egnet øjenbeskyttelse. Bær egnede handsker.	

Bidragende scenarie der kontrollerer miljøeksponeringen af: ERC9b.

Stoffet har en enestående struktur, Let biologisk nedbrydeligt.

Anvendt mængde	
Årlig mængde pr. produktionssted	Skal defineres lokalt
Frekvens og varighed af brugen	Løbende påvirkning – 26 dage/år
Andre givne driftsforhold der påvirker miljøeksponeringen	Udendørs brug
Miljøfaktorer ikke påvirket af risikostyring	
Fortyndingsfaktor (flod)	10
Fortyndingsfaktor (kystområder)	100
Forhold og foranstaltninger relateret til ekstern behandling af affald til bortskaffelse	
Inddæm og bortskaf affaldet i henhold til miljølovgivningen og lokale regler.	

3. Eksponeringsestimat og reference til dets kilde

Miljø

Use descriptor	Msafe	Rum	RCR	Eksponeringsvurderingsmetode
ERC9b	-	Alle delmiljøer	<1	ECETOC TRA/ EUSES

Forbruger

Use descriptor	Eksponeringsvej	Eksponeringsgrænse	RCR	Eksponeringsvurderingsmetode
PC4	Inhalation/dermal	-	<1	ECETOC TRA

4. Vejledning til downstream-brugere til evaluering af, om arbejdet foregår indenfor rammerne fastlagt i eksponeringsscenarioet.

Arbejdstagernes eksponering er blevet evalueret ved brug af ECETOC TRA integreret værktøj version 2. Der henvises til følgende dokumenter: ECHA guidance on information requirements and chemical assessment chapter, Use descriptor system, ECHA guidance for downstream users, Exposure Scenario building.

Miljøets eksponering er blevet evalueret ved brug af ECETOC TRA integreret værktøj version 2.

Eksponeringsscenarioet er udarbejdet af: mediator.as, Centervej 2E, DK-6000 Kolding.